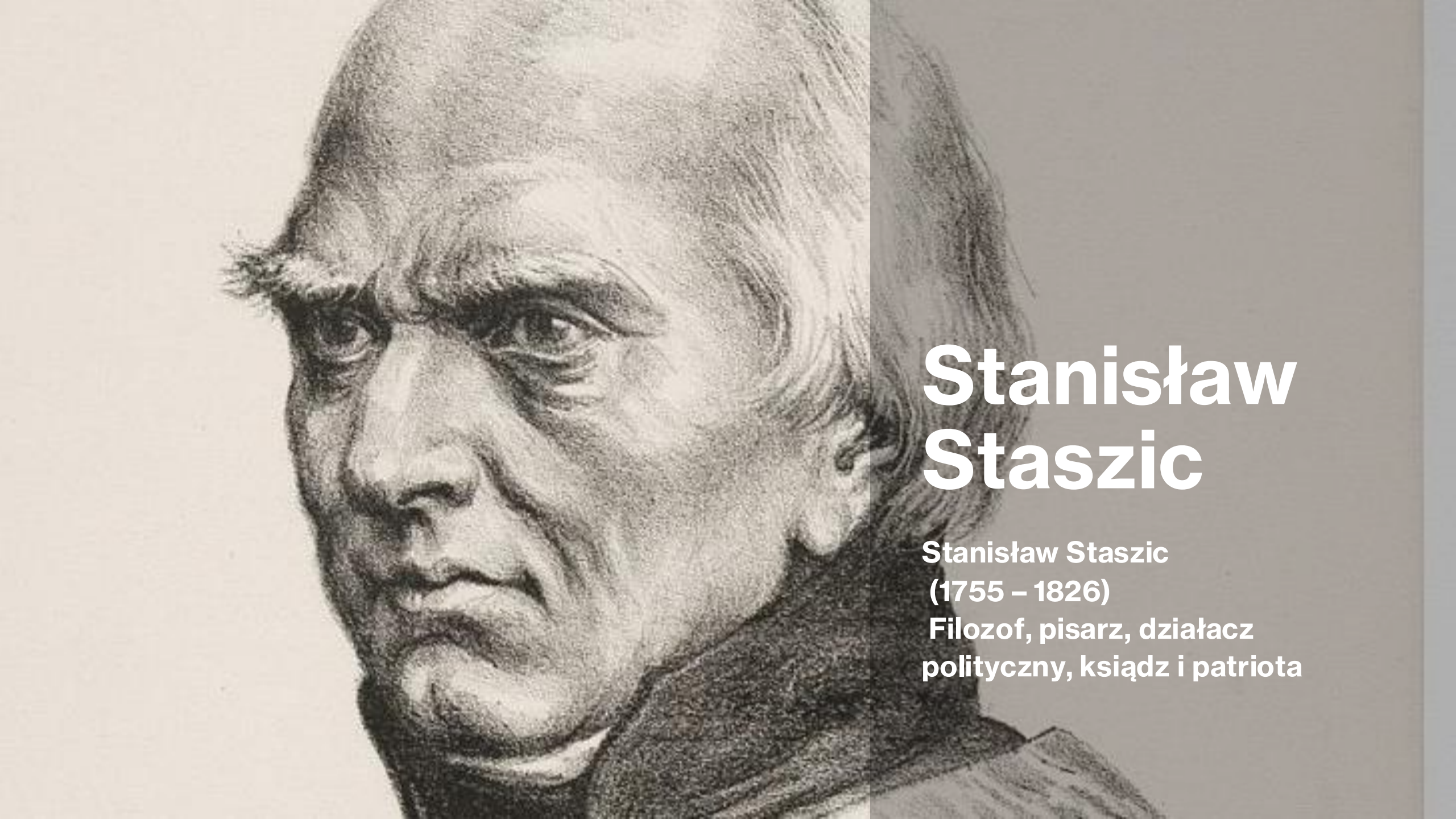

A detailed black and white portrait of Stanisław Staszic, an elderly man with a serious expression, looking slightly to the left. He has a high forehead with receding hair, deep-set eyes, and a prominent nose. He is wearing a dark, high-collared coat. The background is a plain, light color.

Stanisław Staszic

Stanisław Staszic
(1755 – 1826)

**Filozof, pisarz, działacz
polityczny, ksiądz i patriota**

Wprowadzenie

- Urodzony: **6 listopada 1755 r.** w Pile
- Zmarł: **20 stycznia 1826 r.** w Warszawie
- Ksiądz katolicki, ale przede wszystkim:
- myśliciel oświeceniowy
- reformator społeczny
- obrońca chłopów i mieszczan
- prekursor polskiej nauki i przemysłu

Wykształcenie i podróże

- Studiował w seminarium duchownym w Poznaniu
- Kształcił się we Francji – zetknął się z myślą oświeceniową (m.in. Rousseau, Monteskiusz)
- Zwiedzał Włochy, Niemcy, poznając gospodarkę i kulturę Europy

Działalność pisarska

Najważniejsze dzieła:

- „Uwagi nad życiem Jana Zamoyskiego” (1787) – krytyka ustroju I RP, wezwanie do reform
- „Przestrogi dla Polski” (1790) – apel o wzmocnienie władzy państwa i poprawę losu chłopów
- „Ród ludzki” – utwór filozoficzny o dziejach ludzkości

Poglądy

- Zwolennik reform w duchu Oświecenia
- Krytyk liberum veto i przywilejów szlacheckich
- obrońca **chłopów** i **mieszczan**
- Uważał, że siła państwa tkwi w pracy ludu i rozwoju gospodarczym

STANISŁAW STASZIC. (Podług portretu z natury R. Hadziewicza.)

Działalność polityczna

- Aktywny podczas Sejmu Czteroletniego
- Wspierał Konstytucję 3 maja 1791
- Po rozbiorach zaangażowany w odbudowę oświaty i przemysłu w Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim

Nauka i przemysł

- Jeden z twórców **Towarzystwa Przyjaciół Nauk** (1800)
- Wspierał rozwój górnictwa i hutnictwa w Zagłębiu Staropolskim
- Patron Szkoły Akademiczno-Górnicznej w Kielcach
- Uważany za **ojca polskiego przemysłu**

Ostatnie lata

- Pełnił funkcję radcy stanu i ministra w Królestwie Polskim
- Finansował szkoły, biblioteki, szpitale
- Zmarł w Warszawie w 1826 roku, pochowany w Zespole klasztornym kamedułów na warszawskich Bielanych

Dziedzictwo

- Patron wielu szkół i uczelni w Polsce - około dwustu
- Jego imię nosi **Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie**
- Pamiętany jako:
 - reformator
 - uczony
 - patriota

Patron szkoły w Krzczonowie

Podczas uroczyści zakończenia roku szkolnego w 1924 poświęcono sztandar i nadano imię szkole „Szkoła 7-klasowa, powszechna imienia Stanisława Staszica w Krzczonowie”.

Podsumowanie

- Stanisław Staszic to symbol polskiego Oświecenia
- Łączył myśl filozoficzną z praktycznym działaniem
- Jego wizja nowoczesnego państwa i troska o lud były wyrazem prawdziwego patriotyzmu

„Talent jest jak kawałek szlachetnego, ale surowego metalu: dopiero pilna praca go obrobi i wartość mu wielką nada.”

